

НАРОДНО ЧИТАЛИЩЕ "ПРОСВЕТА – 1959 "

Тел.0895035847, e-mail: chitalishte_crancha@abv.bg

ПРОГРАМА ЗА РАБОТА НА

НАРОДНО ЧИТАЛИЩЕ

"ПРОСВЕТА – 1959" С. ЦРЪНЧА ЗА 2024 ГОДИНА

1.ВЪВЕДЕНИЕ:

Във връзка със ЗНЧ и ЗЮЛНЦ читалището е регистрирано и е вписано в регистъра на сдруженията с нестопанска цел в Агенция на вписванията -Смолян ,както следва:
Актуален учредителен акт-от **26.012016г.**; ЕИК/ПИК**176989742** ;

Решение № Фирмено дело: **2016540080**

Последни вписани промени в регистрацията са след Отчетно-изборно събрание на Общо –отчетно събрание на **06.06.2023** година. Представянето на читалището се осъществява заедно и поотделно от Председател – Руско Алипиев Каракушев и Маргарита Антонова Хаджиева - секретар. Дата на изтичане на мандата: **26.01.2025** година.

Съгласно ЗНЧ читалището е вписано в Регистъра на народните читалища към Министерство на културата под № **3617** ,последно извършени промени в обстоятелства са вписани на **06.06.2023г.**

Настоящата годишна програма за развитие на читалищната дейност на НЧ „ Просвета – 1959” през 2024 г. е съобразена с изискванията на чл. 26 а, ал. 2 от Закона за народните читалища

Съгласно **Чл. 2.** (1) ЗНЧ, Народно читалище „Просвета - 1959” традиционно самоуправляващо се българско културно-просветни сдружение което изпълнява и държавни културно-просветни задачи. В дейността му могат да участват всички физически лица без оглед на ограничения на възраст и пол, политически и религиозни възгледи и етническо самосъзнание.

Съгласно **Чл. 2.** (2) НЧ “Просвета - 1959”е юридически лица с нестопанска цел.

Изготвянето на програмата за 2023 г. цели обединяване на усилията за развитие и утвърждаване на читалището, като важна обществена институция, реализираща културната идентичност на читалището, както и да се засили обществената роля като единствен традиционен културен и образователен център.

Основните направления и приоритети в дейността на читалището произтичат от ЗНЧ, ЗОБ, общинската културна политика, осъществявана на основата на съществуващата нормативна уредба и чрез изпълнението на културния календар Изготвянето на Програмата за развитие на читалищната дейност през 2024 г. цели обединяване на усилията за развитие и утвърждаване на читалището като важна обществена институция, градяща културната идентичност на НЧ “Просвета – 1959“

Тя обобщава най-важните моменти в работата на читалището , приоритети, цели и задачи, които ще спомогнат за укрепването, модернизирването и развитието му в общодостъпно и желано място за местната общност. Ще се работи за създаване на условия за превръщането на институцията в културен център, утвърждаващ ценностите на гражданското общество.

Целите заложи в Програма за дейност 2024 г. са съобразени съгласно Чл. 3. (1) и (2) от ЗНЧ и са насочени да задоволяват потребностите на населението на с. Црънча , свързани със:

1. Развитие и обогатяване на културния живот, социалната и образователната дейност в с. Црънча.
2. Запазване на обичаите и традициите на селото.
3. Разширяване на знанията на гражданите и приобщаването им към ценностите и постиженията на науката, изкуството и културата;
4. Възпитаване и утвърждаване на националното самосъзнание;
5. Осигуряване на достъп до информация.

За постигане на целите се планират да се извършват основни дейности, като:

1. Уреждане и поддържане на библиотеката след извършен ремонт;
2. Развиване и подпомагане на любителското художествено творчество;
3. Организиране дейността на групите, за инициране и провеждане на празненства, концерти чествания и иновативни дейности съобразно променената епидемична среда;
4. Събиране и разпространяване на знания за родния край и включване в национални инициативи по програма „Живи човешки съкровища“;
5. Създаване и съхраняване на етнографска колекция съгласно Закона за културното наследство;

2. АНАЛИЗ НА СЪСТОЯНИЕТО НА ЧИТАЛИЩЕТО:

На територията на с. Црънча функционира 1 Народно читалище „Просвета - 1959” .

Читалището има изключително значение за укрепване, популяризиране и развитие на българската идентичност, традиционната култура и духовни ценности

2.1. Външната среда осигурява следните възможности:

- Културно разнообразие:
- Сътрудничество с: ОУ „Никола Вапцаров“ с. Црънча , кметство с. Црънча.
- Министерство на културата
- Областна администрация Смолян;
- Община Доспат;
- РЕКИЦ”Читалища”;
- Читалища;

2. 2. Кои са силните страни на вътрешната среда:

- материална база –напълно обновена - частично
- Интерес към търсене и развиване на нови форми на читалищна дейност; -работа с млади таланти;
- Сътрудничество на доброволци;

2.3. Слаби страни:

- Квалификацията на читалищното ръководство е необходимо условие и решаващ фактор за актуализиране дейностите на читалището.
- **Територии, засегнати от обезлюдяване.**
 - спирала на намаляващото и застаряващо население;
 - свиване на селските райони - показател за по-широка структурна криза на културния, икономически и трудов пазар;
 - периферизацията и задълбочаване недостатъци на селските райони.

2.4 Предицикелства

- Как да работим и търсим нови подходи при реализиране на дейности с изкуствата и културата, за да посрещнем потребностите на оскъдното население и по-ниските нива на взаимодействие?
- Как да се включат селските възрастни населения в културни и художествени практики?
- Как да осигурим устойчиви културни разработки за празни сгради и неизползвана инфраструктура?

СТРАТЕГИЧЕСКИ ЦЕЛИ

- Подпомагане на традиционните читалищни дейности и търсене на нови съвременни форми за тяхното развитие и предаване;
- Създаване на нови условия за развитие и утвърждаване на библиотеката при читалището като център за библиотечно-информационно обслужване на широк кръг потребители;
- Развитие на професионалните умения и повишаване на квалификацията .
- Изграждане на реално партньорство с институции за реализиране на цялостната културна политика в селото
- Разширяване обхвата на дейността на читалището в обществено значими сфери, като социалната и информационно-консултантската.
- Насърчаване на трансграничното сътрудничество в областта на културата, участие в културни мрежи.
- Формиране на читалището като място за общуване и контакти, успешни социални практики и дарителски акции, повишаване ролята на читалището за социална и културна интеграция на различните социални общности.
- Участие в местното самоуправление и процесите на развитие на гражданското общество, участие в разработването на местни стратегии и превръщането на читалището във фактор за обществен диалог. в с. Црънча.

4.РЕФЕРЕНТНИ ДОКУМЕНТИ

- Закон за народните читалища;
- Закон за обществените библиотеки;
- Закон за културното наследство;
- Закон за закрила и развитие на културата;
- Наредба № 2 на МК, от 01.07.2019 г. Обн. ДВ. бр.54 от 9 Юли 2019г /;
- Общинска програма за развитие на община Доспат
- Договор към община 22.08.2023г.

ОПЕРАТИВНИ ДЕЙНОСТИ ЗА РЕАЛИЗИРАНЕ НА ПЛАН-ПРОГРАМАТА

А. БИБЛИОТЕЧНА ДЕЙНОСТ

Като неразделна част от читалището библиотеката активно участва в организирането на културния живот в селото. Библиотечната дейност е една от дейностите за читалището като културна институция. Чрез нея то се включват в националната мрежа от библиотеки у нас.

. Дейността на библиотеката през 2024 г. ще включва:

1. Актуализиране на библиотечния фонд на читалищната библиотека чрез закупуване на нова литература.
- 2.. Поддържане на обществена библиотека на свободен достъп за библиотечно обслужване на около 37 читатели.
4. Изготвяне на библиографски справки по различни теми
5. Организиране презентации на нови литературни творби и автори от местно и национално значение.
6. Провеждане превърналите се в традиция срещи „На гости в библиотеката“
7. Организиране на индивидуална и културно-масова дейност с различни целеви групи: (деца, ученици, възрастни); обособяване на тематични кътове по повод празници и годишнини; предоставяне на онлайн информация и представяне на презентации, посветени на значими събития и личности;
8. Повишаване квалификацията, на читалищното ръководство, чрез участие в организирани обучения от Регионална библиотека“Николай Вранчев“-Смолян и РЕКИЦ“Читалища“

Б. ЛЮБИТЕЛСКО ХУДОЖЕСТВЕНО ТВОРЧЕСТВО

Съществена част от дейността на читалището е грижата за разширяване и развитие на любителското художествено творчество.

Художественотворческата дейност в читалището **цели** запазване и *развитие на традиционните ценности* на българския народ, съхранение на обичаите и традициите, както и създаване на нови традиции, породени от нуждите на местните общности. Чрез тази дейност, читалището ще работи за привличане на *млади хора* за участие в инициативи на читалищните самодейни колективи. С изяви на читалището ще се работи за развитие и обогатяване на културния живот в населеното място, за утвърждаване на националното самосъзнание и отчитане и съхранение богатството на местната култура. Чрез тази дейност читалището ще има възможност за популяризиране на общината, областта и страната.

1.Образователни дейности:

Кръжоци, клубове, школи по изкуства (*кратко описание*);

- 1.Кръжок по изобразително изкуство;
- 2.Кръжок по „Правопис и правоговор“;
- 3.Кръжок „Грижа за природата“ .

Музейни колекции (*кратко описание*). Предмети от бита и житието на с. Црънча от миналото.

2.Любителско творчество (поддържане и изяви на художествени състави);

Предоставяне на компютърни услуги и интернет - да

- 3. Организиране на празници, фестивали, събори, изложби, творчески вечери, граждански инициативи, спортни занимания и др. с местно, регионално, национално и международно значение.**
- 4. Специално внимание и подкрепа на младите дарования** за включването им в местни творчески инициативи със *заинтересовани институции* относно, културното възпитание младите хора и стимулиране на творческите им възможности /музика, фолклор, традиционни изкуства, краезнание, литература и др.*през летните месеци.*
- 5. Събиране на материали за културно-историческото минало** и етнографията на с. Црънча.
- 6. Нематериално културно наследство** – съхраняване и предаване на традиционна култура, участие в националната система „Живи човешки съкровища –България”2020.
- 7. Осъвременяване на читалищните дейности и услуги чрез обучение на хората** от всички възрасти с цел развитие на гражданското общество. Читалището – място за учене през целия живот.
- 8. Социална политика на читалището**, в т.ч. Работа с хора с увреждания и осигуряване на достъп на тези хора до дейността на читалището, етнически малцинства, работа с различни възрастови групи, развитие на доброволчеството *(кратко описание)*

Разположението на сградата на читалището позволява достъпа на хора с увреждане и тяхното участие в дейността му. На територията на с. Црънча няма малцинствени групи. Членовете на читалището и читателите са от различни възрастови групи и взема активно участие в дейността му.

В. ОРГАНИЗАЦИОННА ДЕЙНОСТ

1.Планувани заседания на читалищното настоятелство и събрания отчетни/отчетно-изборни/извънредни .

2.Предоставяне на изисквана документация към Регистър на народните читалища в Министерството на културата./ Наредба № 2 от 1 юли 2019 г. за реда за водене на регистъра на народните читалища и на читалищните сдружения.

КУЛТУРЕН КАЛЕНДАРЕН

Месец	Събитие	Място	Дата
Януари	.Провеждане на конкурс по рисуване на тема „Зима“; .Отбелязване на „Бабин ден“	НЧ „Просвета - 1959“	05.01.2024г. 19.01.2024г.
Февруари	.151 години от обесването на Васил Левски - беседа	НЧ „Просвета – 1959“	19.02.2024г.

Март	.Изработване на мартеници“; .Отбелязване на Националния празник на България – Освобождение от турско робство. .Отбелязване на 8-ми март с изложба на детска рисунка - „За Мама“.	НЧ „Просвета – 1959“ Поставяне на трибагреника в „Скалето.“	01.03.2024г. 03.03.2024г. 08.03.2024г.
Април	.Седмица на гората – засаждане на дръвчета.	НЧ „Просвета – 1959“	01.06.2024г.
Май	. Отбелязване деня на труда – почитване на горските пътеки. .Възстановка на честването на Гергьовден в село Црънча в миналото. .Празник на селото - събор	В местността „Скалето“ В ново построения парк на с.Црънча	01.06.2024г. 06.05.2024г. 24.05.2024г.
Юни	.Международен ден на детето – тържество.	НЧ „Просвета – 1959“	01.06.2024г.
Юли	.Традиционно поднасяне на венци на паметната плоча на В. Ваклинов и Д. Ганев.	Местността „Римски мост“	01.07.2024г.
Август	.Екскурзия до....	НЧ „Просвета – 1959“	08.08.2024г.
Септември	.Отбелязване деня на съединението – беседа.	НЧ „Просвета – 1959“	06.09.2024г.
Октомври	.Отбелязване на годишнина от рождението на Дончо Ганев.	11-та Гранична застава	Първата събота от месеца
Ноември	.Отбелязване ден на Народните будители.	НЧ „Просвета – 1959“	01.11.2024г.
Декември	. Украсяване на новогодишната елха в центъра на селото.	с. Црънча	Декември

ДРУГИ ДЕЙНОСТИ

- участия на работещите в читалищата в обученията за повишаване на квалификацията, работни срещи, дискусии и други форми за развитие на капацитета на служителите:
- участие в обученията на РЕКИЦ „Читалища”:
- иницииране на социални дейности с различни възрастови групи , хора с увреждания
- доброволчески инициативи:/ седмицата на гората- почистване на еко- пътеки и туристически маршрути;
- подпомагане на населението при бедствени ситуации и др.

ИНДИКАТОРИ ЗА ОЦЕНКА ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА ПРОГРАМАТА:

- брой регистрирани членове,54 събран членски внос - не
- брой посетители на предоставяни от читалището услуги -
- брой читатели-37;
- брой нови книги и абонаменти -; 184 нови книги
- проведени събрания – общи и на настоятелството да
- извършена пререгистрация на читалището в определения от ЗНЧ срок- 23.03.2022г.
- общ бюджет на читалището за предходната година – 15660.00

ФИНАНСИРАНЕ

- Субсидия от държавния бюджет за делегирани от държавата дейности съгласно чл.23 (1);
- Собствени средства от регламентирана стопанска дейност и членски внос; няма
- Финансиране от спечелени проекти; няма
- Дарения; няма
- Управленски инициативи.

СРОК ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ И ОТЧЕТ НА ПРОГРАМАТА

Срокът за изпълнение на Програмата е в рамките на бюджетната 2024 година; Съгласно чл. 26а, ал. 4 от Закона за народните читалища Председателят на читалището представя в срок до 31.03.2024 г. пред Кмета на община Доспат и Общинския съвет доклад за осъществените дейности в изпълнение на Програмата и за изразходваните от бюджета средства през 2023 г. При отчитане на дейностите в изпълнение на Програмата ще бъдат отчетени и индикаторите за оценка на изпълнението.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ:

Настоящата едногодишна програма за развитие на Читалище „Просвета – 1959“ е вариант и процес във времето, един от начините, който ще се търси в бъдеще, за да стимулира развитието на общността.

Забележка: Програмата е отворена за допълнения. Тя визира най-общите положения, залегнали в плановете за работа през предстоящата 2024 година.

Промени по програмата се съгласуват с читалищното настоятелство и се представят в Община - Доспат

Изготвил: Руско Каракушев

Председател на НЧ “Просвета - 1959” с. Црънча.

Изготвил: Руско Каракушев

Председател на НЧ „Просвета - 1959“